

نگاهی به احکام تولید برق

در پیش نویس قانون برنامه هفتم توسعه (بخش اول)

این یادداشت نگاهی به برخی از مهم ترین مواد مرتبط با تولید برق در پیش نویس قانون برنامه هفتم توسعه و آسیب شناسی آن ها دارد. بخش دیگری از موارد در یادداشت شماره بعد بررسی خواهد شد.

ماده (۷۹) بند (الف)

"تراز سالانه برنامه تولید و اختصاص حامل های انرژی به تصویب شورای عالی انرژی می رسد. وزارتخانه های نیرو و نفت مکلفند سالانه برنامه تولید و اختصاص حامل های انرژی برق و گاز را در چارچوب اهداف این برنامه تا پایان اردیبهشت ماه هر سال به تصویب شورای عالی انرژی برسانند".

آسیب شناسی:

با توجه به هدف گذاری رشد سالانه ۸ درصدی در برنامه و نیز مشخص بودن فاصله تولید و مصرف همزمان برق در پیک مصرف در شرایط فعلی، میزان افزایش مورد نیاز شبکه برق برای سال های برنامه هفتم توسعه قابل محاسبه است. از آنجا که احداث نیروگاه جدید یا توسعه نیروگاه های موجود امری زمان بر است (حداقل ۲ تا ۵ سال برای هر واحد)، پیش بینی نیاز تولید و مصرف شبکه باید از چندین سال قبل صورت گیرد و در ارتباط با تولید برق پیش بینی سالانه کارآمد نمی باشد.

ضمن آنکه در این بند هیچ اشاره ای به انتخاب ساختار سرمایه گذاری بخش خصوصی و مشارکت این بخش برای افزایش تولید برق نشده است. این در حالی است که به دلیل کمبود منابع بودجه عمومی، قطعاً افزایش ظرفیت های تولید برق از محل سرمایه گذاری وزارت نیرو میسر نیست. بخش خصوصی در قالب چه ساختار قراردادی (BOT)، (BOO) یا غیره می تواند اقدام به ساخت نیروگاه کند و مکانیزم برگشت سرمایه او از طریق درآمدهای فروش برق به چه صورت خواهد بود؟

ماده (۸۱)

"در راستای کاهش تصدی گری دولت در تجارت برق قطع وابستگی صنعت برق به بودجه عمومی دولت و برقراری تراز مالی و عدم اختصاص ما به التفاوت قیمت های تکلیفی با قیمت تمام شده برق وزارت نیرو موظف است با لحاظ ارزش سوخت نیروگاه ها و افزایش سهم معاملات برق در بورس انرژی بگونه ای عمل نماید که با عرضه برق تولیدی نیروگاه های کشور تا پایان سال دوم برنامه سهم معاملات را به حداقل ۳۰٪ و در انتهای برنامه به حداقل ۶۰٪ از کل معاملات برساند و همچنین رابطه مالی وزارت نیرو و دولت را به گونه ای اصلاح نماید که ضمن ایجاد استقلال مالی صنعت برق و قطع وابستگی به بودجه عمومی دولت، ناترازی مالی صنعت برق رفع گردیده و انگیزه اقتصادی کافی برای بهبود راندمان نیروگاه ها و کاهش تلفات در شبکه فراهم گردد. دستورالعمل اجرایی این بند با تاکید بر لزوم خرید برق توسط شرکت های خرده فروش و مالک شبکه از بورس انرژی تعیین نرخ سوخت و ترانزیت برق در شبکه انتقال و توزیع و سهم هر یک از ارکان صنعت برق تولید، توزیع و انتقال و ... با پیشنهاد وزارت

نیرو با همکاری وزارتخانه‌های نفت، امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور حداکثر سه ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد".

آسیب شناسی:

این ماده تاثیر به سزایی بر سرمایه‌گذاری در صنعت نیروگاهی و توسعه نیروگاه‌های موجود با ایجاد انگیزه‌های ارتقای راندمان خواهد داشت. حل مجموعه‌ای از مشکلات کلیدی و ریشه‌ای صنعت برق در این ماده به دستورالعملی گره خورده است که مقرر شده در تنظیم آن هیچ یک از نمایندگان ذی نفعان بخش خصوصی شرکت نداشته باشند. بنا به تجربه موارد متعدد تخطی از اجرای قوانین در صنعت برق که گزارش مفصلی از آن‌ها توسط کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی تهیه و در صحن مجلس قرائت شد، عدم حضور نمایندگان بخش خصوصی در تهیه این دستورالعمل، احتمال ایجاد انحراف از هدف‌گذاری قانون برنامه را افزایش می‌دهد.

ماده (۲۴۷)

" شورای عالی انرژی با همکاری وزارتخانه‌های امور خارجه وزارت نفت و وزارت نیرو نسبت به سوآپ ترانزیت و تجارت انرژی برق نفت و گاز با هدف ارزآوری و نیز تامین نیاز داخلی اقدام نمایند".

آسیب شناسی:

با توجه به اینکه وظیفه شورای عالی انرژی سیاست‌گذاری هماهنگ در بخش انرژی است، اقدام این شورا نسبت به سوآپ ترانزیت و تجارت انرژی برق نفت و گاز معنا ندارد. این شورا می‌تواند سیاست‌هایی با هدف سوآپ ترانزیت و تجارت انرژی برق نفت و گاز تنظیم و ابلاغ نماید. نگارش این ماده ایراد داشته و مشخص نیست منظور دقیقا چه چیزی است.